

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง โคลงสุภาหิตติศปปกรณ์า

ครูผู้สอน ครูรุ่งพิรุณ เขื่อนรอบ

ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

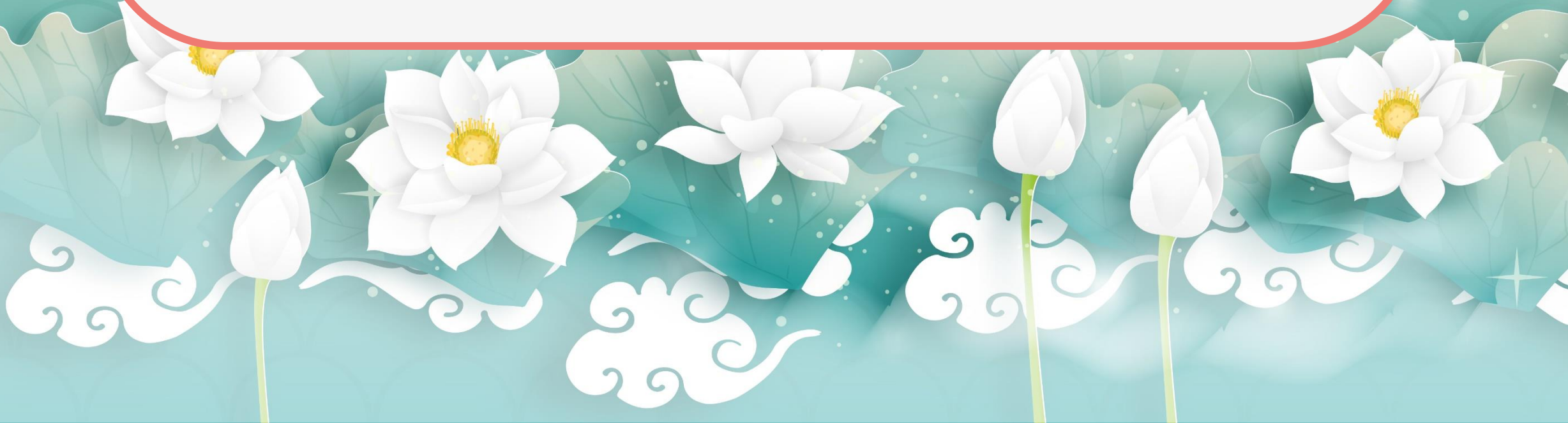
โคลงสุภาษิตอิศรปกรณำ

กิจกรรม

บอกกล่าวเล่าความนิทานเตือนใจ

กิจกรรม

นิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ

คำถามจากนิทาน

นิทานเรื่องนี้มีเรื่องราว
เป็นอย่างไร

คำถามจากนิทาน

นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิด
คติเตือนใจอย่างไรบ้าง

คำถามจากนิทาน

นิทานเรื่องนี้เป็นนิทาน
รูปแบบใด

กิจกรรม

ศึกษาความรู้

โคลงสุภาพยิตติศปกรณำ

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่ม ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง
โคลงสุภาพยัตติยปกรณ์
๓. นักเรียนอภิปรายความรู้ร่วมกันในกลุ่ม

ใบความรู้ที่ ๑๑

ใบความรู้ที่ ๑๑ เรื่อง โคลงสุภาชิตอศปกรณำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง โนม่น้าวใจให้เชื่อถือ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ขวนคิดจากบทประพันธ์ (๕)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โคลงสุภาชิตอศปกรณำ

อศปกรณำ (อศ + สข + ปะ + ปะ + กะ + ระ + นำ) หมายถึง เรื่องเล่าของอศป มาจากคำว่า อศป หรือ อัสป (ชื่อนักเล่านิทาน) + กรณัม (คัมภีร์, หนังสือ, เรื่อง)

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์แปลนิทานอศป ๒๔ เรื่อง และทรงพระราชนิพนธ์โคลงสุภาชิตประกอบนิทาน ร่วมกับกวี ๓ ท่าน ได้แก่ พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) พระยาราชนิมิต และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร

โคลงสุภาชิตอศปกรณำ มีรูปแบบเป็นร้อยแก้วประเภทนิทาน มีโคลงสุภาพปิดเรื่อง เรื่องละ ๑ บท

โคลงสุภาชิตอศปกรณำจากนิทานกรีก

นิทานอัสปแปลมาจากนิทานกรีกฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นิยมอ่านเรื่องแปลจากตะวันตก โดยเฉพาะนิทานอัสป ซึ่งมีคติสอนใจในการดำเนินชีวิต

เรื่องราวของนิทานอัสป เกิดจาก อัสป ที่เป็นทาสชาวกรีก มีร่างกายพิการ แต่มีความสามารถในการเล่านิทานและเป็นคนฉลาด เขามีชีวิตในช่วงศตวรรษที่ ๖ มักเล่านิทานประกอบคติสอนใจ เพื่อให้สตินายและแก้ไขปัญหาหรือเหตุการณ์ที่เลวร้ายได้

ตัวละครในนิทานส่วนใหญ่เป็นสัตว์ ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทนมนุษย์ที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นนิทานที่สั่งสอนและให้ข้อคิดในด้านศีลธรรม

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ใช้นิทานอัสปเป็นแบบสอนอ่านให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ ทรงแนะนำให้พระยามหาอิติเรียบเรียงนิทาน โดยใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ สำหรับเด็ก

นิทานอัสปเป็นนิทานที่ให้ความเพลิดเพลินและมีคติสอนใจ จึงได้รับความนิยมทุกยุคทุกสมัย ฉะนั้น นิทานอัสปในไทยจึงมีหลายสำนวน แต่ฉบับที่เป็นนิทานในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีเป็นลายลักษณ์อักษรอยู่ที่หอสมุดแห่งชาติ

เรื่อง โคลงสุภาชิตอศปกรณำ

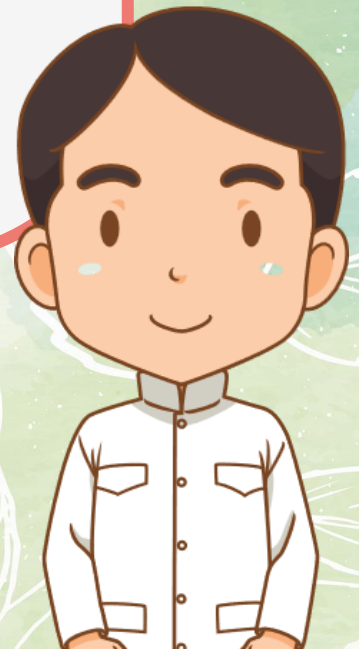
(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

กิจกรรม

อภิปรายความรู้

โคลงสุภาชิตอิศปปกรณ์า

อภิปรายความรู้โคลงสุภาชิตอิสปปกรณ์า

อิสปปกรณ์า

อ่านว่า

อิติ - สะ - ปะ - ปะ - กะ - ระ - นำ

อภิปรายความรู้

อึศบ หรือ อึศบ

หมายถึง...

อภิปรายความรู้โคลงสุภาชิตอิสปปกรณ์

อิสป หรือ อีสป

นักเล่านิทานชาวกรีก

อภิปรายความรู้

ปกรณ์า หรือ ปกรณ์ัม
หมายถึง...

อภิปรายความรู้โคลงสุภาซีตอิสปปกรณ์

ปกรณ์ หรือ ปกรณ์ม

เรื่อง, คัมภีร์, ตำรา, หนังสือ

อภิปรายความรู้

อศปปกรณำ

หมำยถึง...

อภิปรายความรู้โคลงสุภาชีวิตอิสปปกรณ์า

อิสปปกรณ์า

เรื่องเล่าของอิสป

สารน่ารู้

อีสานนักเล่านิทานแฝงข้อคิด

อีสปนักเล่านิทานแฝงข้อคิด

อีสป หรือ อิศป (Aesop)
เป็นทาสชาวกรีกของอิตมอน
มีรูปร่างพิกลพิการแต่สติปัญญา
เฉลียวฉลาด และเป็นนักเล่า-
นิทาน

อีสปนักเล่านิทานแฝงข้อคิด

อีสปชอบยกนิทานมา
เล่าเปรียบเปรยให้ผู้เป็นนาย
ได้คิด หรือแก้ไขเหตุการณ์ที่
ร้ายให้กลายเป็นดี ตัวละคร
ในนิทานส่วนใหญ่เป็นสัตว์

อีสปนักเล่านิทานแฝงข้อคิด

ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทน
มนุษย์ที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ เป็น
นิทานที่สั่งสอนและให้ข้อคิดใน
ด้านศีลธรรม

อภิปรายความรู้

ผู้ประพันธ์เรื่อง

โคลงสุภาษิตอศปปกรณ์าคือใคร

**พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
(รัชกาลที่ ๕)**

**ทรงพระราชนิพนธ์แปล
นิทานอีสป ๒๔ เรื่อง และ
ทรงพระราชนิพนธ์โคลง
สุภาษิตประกอบนิทาน
ร่วมกับกวี ๓ ท่าน**

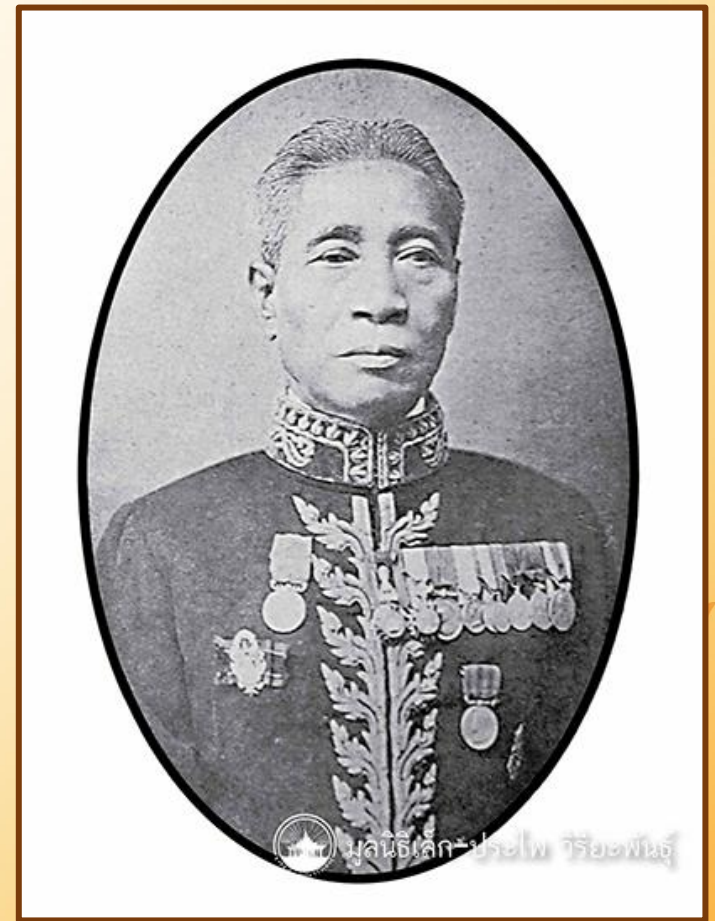
**พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหลวงพิชิตปรีชากร**

ภาพจาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/>

**พระยาศรีสุนทรโวหาร
(น้อย อาจารย์ช่างกูร)**

ภาพจาก : <https://www.bloggang.com.>

พระยาราชสัมภารากร

ภาพจาก : <https://lekprapai.org/home/view.php?id=5026>

กิจกรรม

เล่าสู่กันฟังผ่านบทบาทสมมติ

รูปแบบกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับกลุ่ม ๔ - ๕ คน
๒. ให้นักเรียนเล่านิทานประกอบการแสดง
บทบาทสมมุติ ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง นิทานจาก
โคลงสุภาพษิตอศปกรณา

นิทานจากโคลงสุภาชีวิตอิสปปกรณ์า

๑. ราชสีห์กับหนู
๒. สุนัขป่ากับลูกแกะ
๓. กระท่ายกับเต่า
๔. บิดากับบุตรทั้งหลาย

ใบงานที่ ๑๑

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปกรณำ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ใ้มน้ำใจให้เชื่อถือ
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง ชวนคิดจากทประพันธ์ (๕)
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาโคลงสุภาษิตอศปกรณำ แล้วร่วมกันแสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่องที่ได้รับมอบหมาย

ราชสีห์กับหนู

อย่าควรประมาทผู้	ทุรพล
สเบคราะห์ครวชัดสน	สุดรู้
เกลือกเขาสบร้ายคล	โตเหตุ มีแฮ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

เนื้อเรื่อง

มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ในป่า ขณะนั้นมีหนูตัวหนึ่งวิ่งไปบนหน้าของราชสีห์โดยไม่ได้ตั้งใจ ราชสีห์จึงตกใจตื่น ลุกขึ้นด้วยความโกรธ และรีบจับหนูไว้เพื่อที่จะฆ่าเสีย หนุจึงอ้อนวอนว่า ถ้าเพียงแต่ท่านไว้ชีวิตข้า ในวันหน้าข้าจะตอบแทนคุณแน่นอน ราชสีห์หัวเราะแล้วบอกว่า อย่างเจ้านี้หรือจะมาตอบแทนคุณข้าได้ พุดแล้วก็ได้ปล่อยหนูไป

อยู่มาไม่ช้า ราชสีห์ก็ถูกกับดักของพรานป่าผูกไว้ติดอย่างไ้ไม่หลุด หนูได้ยินเสียงร้องของราชสีห์ก็จำได้ และได้ไปช่วยกัดเชือกจนขาด หลังจากนั้นหนุจึงได้พูดว่า ท่านเคยหัวเราะความคิดข้าที่ว่าช่วยท่านไม่ได้ เดี๋ยวนี้ท่านคงทราบแล้วว่า ถึงเป็นหนูตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่งก็สามารถช่วยท่านให้พ้นภัยได้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

อย่าประมาทคนที่กำลังน้อย เพราะเราไม่อาจรู้ได้ว่า จะประสบอันตรายเมื่อใด ถ้าหากมีเหตุร้ายเกิดขึ้น คนเหล่านั้นอาจจะตอบแทนบุญคุณเราก็เป็นได้

เรื่อง

นิทานจากโคลงสุภาษิต อศปกรณำ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

นิทานจากโคลงสุภาสิตอศปปกรณ์า

ราชสีห์กับหนู

อย่าควรประมาทผู้	ทุรพล
สบเคราะห์คร่าวขัดสน	สุครู้
เกลือกเขาสร้ายดล	ใดเหตุ มีแฮ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

นิทานจากโคลงสุภาสิตอุปกรณา

ราชสีห์กับหนู

มีราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ในป่า ขณะนั้นมีหนูตัวหนึ่งวิ่งไปบนหน้าของราชสีห์โดยไม่ได้ตั้งใจ ราชสีห์จึงตกใจตื่น ลุกขึ้นด้วยความโกรธ และรีบจับหนูไว้เพื่อที่จะฆ่าเสีย หนูจึงอ้อนวอนว่า “ถ้าเพียงแต่ท่านไว้ชีวิตข้า ในวันหน้าข้าจะตอบแทนคุณแน่นอน” ราชสีห์หัวเราะแล้วบอกว่า “อย่างเจ้านี้อาจจะมาตอบแทนคุณข้าได้” พูดแล้วก็ได้ปล่อยหนูไป

นิทานจากโคลงสุภาวชิตติศปปกรณ์า

ราชสีห์กับหนู

อยู่มาไม่ช้า ราชสีห์ก็ถูกกับดักของพรานป่าผูกไว้ดิน้อย่างไรก็ไม่หลุด หนูได้ยินเสียงร้องของราชสีห์ก็จำได้ และได้ไปช่วยกัดเชือกจนขาด หลังจากนั้น หนูจึงได้พูดว่า “ท่านเคยหัวเราะความคิดข้าที่ว่าจะช่วยท่านไม่ได้ เดียวนี้ท่าน คงทราบแล้วว่า ถึงเป็นหนูตัวเล็ก ๆ ตัวหนึ่งก็สามารถช่วยท่านให้พ้นภัยได้”

นิทานจากโคลงสุภาสิตอศปปรณำ

สุนัขป่ากับลูกแกะ

ชาติกักขพะดุร้าย

สันดาน

คงจะหาสิ่งพาล

โทษให้

ถึงจะกล่าวคำหวาน

คำชอบ ก็ดี

หาญหักเอาจนได้

ตั้งชื่อเขาประสงค์

นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปภรณำ

สุนัขป่ากับลูกแกะ

สุนัขป่าตัวหนึ่งเดินมาที่ลำธาร เห็นลูกแกะตัวหนึ่งก้มดื่มน้ำอยู่ปลายลำธารก็คิดจะจับกินเป็นอาหารจึงแกล้งโมโหทอดหาเรื่องราวว่า “หนอยแน่! เจ้าลูกแกะ เจ้ากล้าดียังไง ถึงเดินลงไปกวนน้ำให้ขุ่นจนข้าดื่มน้ำไม่ได้แล้ว” ลูกแกะตัวนั้นตอบด้วยความหวาดกลัวว่า “คงไม่ใช่ข้าหรอกเพราะข้าดื่มน้ำอยู่ที่ปลายลำธาร จะไปทำน้ำขุ่นได้อย่างไร” สุนัขป่ารู้สึกเสียหน้าแต่ก็ยังพาลต่อ

นิทานจากโคลงสุภาสิตอศปปรณำ

สุนัขป่ากับลูกแกะ

อีกว่า “ถึงแม้เจ้าจะไม่ได้ทำเรื่องนี้ แต่เมื่อหกเดือนก่อนข้ารู้ณะว่าเจ้าพูดถึงข้าเสีย ๆ หาย ๆ” ลูกแกะรีบบอกทันทีว่า “แต่ตอนนั้นข้ายังไม่ได้เกิดเลยด้วยซ้ำ” สุนัขป่าเจ้าเล่ห์นิสัยพาลยังไม่ยอมมลดละ “ถ้าอย่างนั้นต้องเป็นพ่อของเจ้าแน่ ๆ ที่พูดให้ร้ายข้า เพราะฉะนั้นเจ้าต้องชดใช้แทนพ่อของเจ้า” สุนัขป่าพูดจบก็กระโจนเข้าขย้ำลูกแกะผู้น่าสงสารทันที

นิทานจากโคลงสุภาสิตอุปกรณำ

กระต่ายกับเต่า

เชื่อเร็วแรงเร็วทั้ง

เซวี่ชาญ เซียวแฮ

แม่นปรมาทมละการ

ก็ล้ำ

โฉดซ่าอุตสำหำญ

ห่อนหยุด ยั้งเฮย

ตั้งเต่ากระต่ายทำ

แข่งซ่าชนะเร็ว

นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปภรณำ

กระต่ายกับเต่า

วันหนึ่ง กระต่ายเดินมาเจอเต่ากำลังเดินอยู่ กระต่ายได้หัวเราะเต่าและพูดว่าขาสั้น เดินเชื่องช้า เมื่อเต่าได้ยินจึงทำท่ายกกลับไปว่า “ถึงเจ้าจะวิ่งเร็ว แต่ข้าคิดว่าถ้าเราลองมาแข่งกัน ข้าจะต้องเอาชนะเจ้าได้แน่” แต่กระต่ายกลับมั่นใจว่าเต่าไม่มีทางเอาชนะมันได้แน่นอน มันจึงตอบตกลง โดยให้สุนัขจิ้งจอกมาเป็นผู้ตัดสิน เมื่อถึงวันแข่งขัน กระต่ายป่ากับเต่าก็มาวิ่งแข่งกัน

นิทานจากโคลงสุภาวชิตติศปปกรณำ

กระต่ายกับเต่า

เต่าค่อย ๆ เดินอย่างเชื่องช้า แต่สม้าเสมอและไม่หยุดพัก ส่วนกระต่าย
ป่าวิ่งนำเต่าไปมาก ก็ชะล่าใจคิดว่าถ้าวิ่งกลับไ้ต้นไม้สักครู่เต่าก็คงยังตาม
ไม่ทัน จนเวลาผ่านไปกระต่ายป่าสะดุ้งตื่น มองซ้าย มองขวาไม่เห็นเต่า จึงรีบ
วิ่งอย่างสุดแรงแต่ก็ช้าไปเสียแล้ว เต่าได้มาถึงเส้นชัยก่อนและกำลังนอน
พักผ่อนอย่างสบายใจ

นิทานจากโคลงสุภาสิตอุปกรณา

บิดากับบุตรทั้งหลาย

เชื่องวงศ์วายรักร้าย
ปรปักษ์เบียนปีศา
ร่วมสู้ร่วมรักษา
หมั่นอมิตร บ มิแพ้

ริชยา กั้นเฮย

ง่ายแท้

จิตร่วม รวมแฮ

เพราะพร้อมเพรียงผจญ

นิทานจากโคลงสุภาสิตอุปกรณา

บิดากับบุตรทั้งหลาย

ชายผู้หนึ่งมีบุตรหลายคน บุตรนั้นทะเลาะกันอยู่บ่อยครั้งมิได้ขาด บิดาได้ตักเตือนสั่งสอนเท่าไรก็ไม่เป็นผล อยู่มาวันหนึ่ง บิดาได้บอกให้บุตรทั้งหลายไปหาไม้เรียว และมัดรวมกันเป็นกำหนึ่ง บิดาได้เรียกบุตรมาทีละคน ให้หักกำไม้เรียวนั้นให้เป็นท่อนเล็ก ๆ บุตรทั้งหมดต่างคนต่างหักจนหมดแรงก็ไม่สามารถหักได้ บิดาจึงแก้มัดกำไม้ออก แล้วส่งไม้ไผ่ทีละอันให้แก่บุตร

นิทานจากโคลงสุภาสิตอศปปรณำ

บิดากับบุตรทั้งหลาย

และให้หักบุตรก็หักได้โดยง่าย บิดาจึงได้สั่งสอนไปว่า “ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกัน รักใคร่ปรองดองกัน เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้ ศัตรูที่คิดจะปองร้าย ก็ไม่สามารถทำอันตรายใด ๆ ได้ แต่ถ้าเจ้าจะต่างคนต่างแตกแยกกัน ศัตรูก็สามารถมาทำร้ายได้โดยง่าย เหมือนกับไม้ไผ่แต่ละอันในมือลูกนี้”

กิจกรรมนำเสนอ

เล่าสู่กันฟังผ่านบทบาทสมมติ

นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปปกรณ์า

ราชสีห์กับหนู

อย่าควรประมาทผู้	ทุรพล
สบเคราะห์คราวขัดสน	สุครู้
เกลือกเขาสร้ายดล	ใดเหตุ มีแฮ
มากพวกคงมีผู้	ระลึกเค้าคุณสนอง

นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปกรณำ

สุนัขป่ากับลูกแกะ

ชาตีกักขพะดุร้าย

สันดาน

คงจะหาสิ่งพาล

โทษให้

ถึงจะกล่าวคำหวาน

คำชอบ ก็ดี

หาญหักเอาจนได้

ตั้งข้อเขาประสงค์

นิทานจากโคลงสุภาษิตอศปกรณำ

กระต่ายกับเต่า

เชื่อเร็วแรงเร็วทั้ง

แมนประมาทมละการ

โฉดช้าอุตสำห้หาญ

ตั้งเต่ากระต่ายทำ

เซาว์ชาญ เชี่ยวแฮ

ก็ล้ำ

ห่อนหยุด ยั้งเฮย

แข่งช้าชนะเร็ว

นิทานจากโคลงสุภาสิตอุปกรณา

บิดากับบุตรทั้งหลาย

เชื่องวงศ์วายรักร้อย
ปรปักษ์เบียนปีศา
ร่วมสู้ร่วมรักษา
หมั่นอมิตร บ มิแพ้

ริษยา กั้นเฮย
ง่ายแท้
จิตร่วม รวมแฮ
เพราะพร้อมเพรียงผจญ

กิจกรรมนำเสนอ

เล่าสู่กันฟังผ่านบทบาทสมมติ

สรุปความรู้

โคลงสุภาวชิตติศปปกรณ์ เป็นพระราชนิพนธ์
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีที่มาจาก
นิทานอีสป ซึ่งนักเล่านิทานชาวกรีกยกนิทานมาแล้ว
เพื่อเปรียบเปรยหรือเตือนสติให้นายคิด หรือแก้ไข
เหตุการณ์ที่เลวร้ายได้ นิทานอีสปเป็นนิทานที่คนไทย
รู้จักมาช้านาน

สรุปความรู้

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์แปลนิทานอีสปไว้ ๒๔ เรื่อง และทรงพระราชนิพนธ์โคลงสุภาพิตร่วมกับกวีท่านอื่น โคลงสุภาพิตรดังกล่าวเรียกว่า โคลงสุภาพิตรอิสปปกรณ์า นิทานแต่ละเรื่องให้ข้อคิดเกี่ยวกับแนวทางการดำรงตนที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ชวนคิดจากบทประพันธ์

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่อง หลักการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์
๓. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง วิเคราะห์วรรณศิลป์จากโคลงสุภาพษิต

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

